

W PROSTOCIE TKWI SIŁA

wydanie IV

Szkolenie psów

dla
bystrzaków

Poznaj podstawy
nauki psów

—
Ćwicz psi umysł

—
Wykorzystaj
pozytywną motywację

Wendy Volhard

międzynarodowa trenerka

Mary Ann

Rombold-Zeigenfuse

technik weterynarii,
prowadzi szkołę dla psów

Tytuł oryginału: Dog Training For Dummies, 4th edition

Tłumaczenie: Olga Kwiecień

ISBN: 978-83-283-9137-6

Original English language edition Copyright © 2020 by John Wiley & Sons, Inc., Hoboken, New Jersey. All rights reserved including the right of reproduction in whole or in part in any form. This translation published by arrangement with John Wiley & Sons, Inc.

Oryginalne angielskie wydanie © 2020 by John Wiley & Sons, Inc., Hoboken, New Jersey. Wszelkie prawa, włączając prawo do reprodukcji całości lub części w jakiegokolwiek formie, zarezerwowane. Tłumaczenie opublikowane na mocy porozumienia z John Wiley & Sons, Inc.

Translation copyright © 2022 by Helion S.A.

Wiley, the Wiley Publishing Logo, For Dummies, Dla Bystrzaków, the Dummies Man logo, Dummies.com, Making Everything Easier and related trade dress are trademarks or registered trademarks of John Wiley and Sons, Inc. and/or its affiliates in the United States and/or other countries. Used by permission.

Wiley, the Wiley Publishing Logo, For Dummies, Dla Bystrzaków, the Dummies Man logo, Dummies.com, Making Everything Easier i związana z tym szata graficzna są markami handlowymi John Wiley and Sons, Inc. i/lub firm stowarzyszonych w Stanach Zjednoczonych i/lub innych krajach. Wykorzystywane na podstawie licencji.

Wszystkie pozostałe znaki handlowe są własnością ich właścicieli.

Autor oraz wydawca dołożyli wszelkich starań, by zawarte w tej książce informacje były kompletne i rzetelne. Nie biorą jednak żadnej odpowiedzialności ani za ich wykorzystanie, ani za związane z tym ewentualne naruszenie praw patentowych lub autorskich. Autor oraz wydawca nie ponoszą również żadnej odpowiedzialności za ewentualne szkody wynikłe z wykorzystania informacji zawartych w książce.

Drogi Czytelniku!

Jeżeli chcesz ocenić tę książkę, zajrzyj pod adres

<https://dlabystrzakow.pl/user/opinie/treps4>

Możesz tam wpisać swoje uwagi, spostrzeżenia, recenzję.

Helion S.A.

ul. Kościuszki 1c, 44-100 Gliwice

tel. 32 231 22 19, 32 230 98 63

e-mail: dlabystrzakow@dlabystrzakow.pl

WWW: <https://dlabystrzakow.pl>

Printed in Poland.

- Kup książkę
- Poleć książkę
- Oceń książkę

- Księgarnia internetowa
- Lubię to! » Nasza społeczność

Spis treści

O autorkach	19
Podziękowania od autorek	21
Wstęp	23
CZĘŚĆ 1. PRZYGOTOWANIE GRUNTU POD UDANE SZKOLENIE	27
ROZDZIAŁ 1. Szkolenie psa — klucz do bezpieczeństwa Twojego psa i zachowania przez Ciebie zdrowych zmysłów	29
Szkolisz psa, bo chcesz, żeby coś robił... albo czegoś nie robił	30
Jak rozpoznać dobrze wychowanego psa?	30
Wybór metody szkoleniowej	33
Po pierwsze weź pod uwagę rasę swojego psa	34
Szkolenie psa — co tak naprawdę robisz?	35
Sześć podstawowych komend, które powinien znać każdy pies	37
Czynniki, które wpływają na sukces	38
Dobra relacja z psem	38
Psie zdrowie	39
Czas na szkolenie	39
Szkolenie zaawansowane dla frajdy i dla sportu	40
Obedience	40
Rally-O	41
Agility	41
Więcej niż szkolenie — jak psy pomagają ludziom	41
Ćwiczenie na dobry początek	41
ROZDZIAŁ 2. Poznaj swojego psa i zrozum, jak postrzega świat	43
Co motywuje Ciebie i Twojego psa?	43
Świadomość mowy ciała psa	44

Rozpoznanie instynktownych zachowań psa	45
Popęd łowczy	45
Popęd stadny	47
Popęd obronny — walka lub ucieczka	47
W jaki sposób popędy wpływają na szkolenie?	49
Ustalenie profilu osobowości psa	50
Zdecyduj, jakie zachowanie psa by Ci odpowiadało	54
Wyzwolenie popędów	56
Przełączanie popędów	56
Wykorzystanie popędów w szkoleniu	58
Kto tu kogo uczy?	62

ROZDZIAŁ 3. Jak stać się wytrawnym szkoleniowcem? 65

Co w psie siedzi?	66
Zachowania typowe dla rasy	66
Temperament	67
Wrażliwość psychiczna	68
Reakcja na bodźce wzrokowe	68
Wrażliwość na dźwięk	69
Wrażliwość na dotyk — efekt adrenaliny	69
Stres a pies	71
Zrozumienie stresu	71
Rozpoznanie objawów stresu	72
Zewnętrzne i wewnętrzne źródła stresu	73
Związek stresu z uczeniem się	73
Stres a wprowadzanie bodźców rozpraszających	74
Opanowanie stresu	74
Zarządzanie środowiskiem	74
Dobry początek	75
Potrzeby społeczne Twojego psa	75
Potrzeby emocjonalne Twojego psa	76
Potrzeby żywieniowe psa	76
Szkolenie a czynnik ludzki (czyli Ty)	77
Poznaj swoje oczekiwania	77
Twoje nastawienie	79
Konsekwencja w wydawaniu komend i tonie głosu	80
Bądź bardziej wytrwały od swojego psa	81
Unikanie słowa „nie”	81
Powtarzanie komend	82

ROZDZIAŁ 4. Kluczowa rola żywienia i zdrowia w szkoleniu psa 83

Znalezienie odpowiedniej karmy dla Twojego psa	84
Rozszyfrowywanie informacji na etykietach	85
Ocena obecnej karmy Kumpla	87
Jakich substancji odżywczych potrzebuje Twój pies?	88
Właściwe odżywianie w krytycznym okresie wzrostu	89
Zapewnienie psu odpowiedniej ilości białka	90
Nie przesadzaj z węglowodanami	92
Tłuszcze w ograniczonej ilości też są potrzebne	92
Witaminy i minerały wzmacniają psią dietę	94
Jak ugasić psie pragnienie, czyli o świeżej wodzie	95
Zwróć uwagę na konserwaty	96
Czym karmić Kumpla?	96
Karmienie komercyjną suchą karmą	97
A może sucha karma z suplementami?	98
Karmienie świeżym lub mrożonym surowym mięsem z warzywami	99
Samodzielne przygotowywanie posiłków dla psa	
— naturalna dieta Wendy Volhard	101
Przejście na dietę naturalną	102
Dobór suplementów	104
Typowe problemy zdrowotne,	
które mogą wpływać na zachowanie i szkolenie	104
Znowu klucie, czyli o problemie nadmiernie częstych szczepień	105
Wzrost zachorowań na niedoczynność tarczycy	110
Łamanie w kościach — „o, mój biedny kręgosłup”	112
Łagodzenie objawów lęku, niepokoju i innych zaburzeń	
za pomocą homeopatii	112
Leczenie chorób przewlekłych akupunkturą	114

ROZDZIAŁ 5. Wyposażenie, które zapewni Ci sukces 115

Wybór odpowiedniego wyposażenia	116
Smycze	116
Obroże	117
Smakołyki to Twoi najwięksi szkoleniowi sprzymierzeńcy	123
Idealny smakołyk	124
Kiedy smakołyki nie działają	124
Inny sprzęt, którego możesz używać	125
Halter	125
A może szelki?	126
Rzut oka na sprzęt elektroniczny oraz inne narzędzia szkoleniowe	
i prewencyjne	127

CZĘŚĆ 2. PRZYGOTOWANIE NA PRZYBYCIE SZCZENIĘCIA 133

ROZDZIAŁ 6. **Co musisz wiedzieć, nim przyniesiesz szczenię do domu? 135**

Przygotowanie na przybycie szczenięcia	136
Norka psa w domu — przygotowanie klatki	136
Menu dla szczenięcia — wybór odpowiedniej karmy i misek	140
Codzienna obroża, identyfikator i smycz dla szczenięcia — przygotowanie Kumpla do wyjścia na zewnątrz	141
Zabawki dla szczenięcia	142
Przynosisz szczenię do domu — i co dalej?	143
Przyzwyczajanie szczenięcia do smyczy i obroży	143
Miejsce Kumpla w nowym domu	145
Zapoznanie szczenięcia z dziećmi	146
Spotkanie innych zwierząt mieszkających w domu	148
Zaspokajanie potrzeb fizjologicznych	148
Wybór miejsca do spania	149
Początek nauki	149
Przyzwyczajanie do zabiegów pielęgnacyjnych	150
Kastracja i sterylizacja	155
Rozwiązanie kłopotliwych szczenięcych problemów	155

ROZDZIAŁ 7. **Jak przetrwać kluczowe okresy rozwojowe szczenięcia? 159**

Wczesny rozwój szczenięcia	160
Od urodzenia do 7. tygodnia — okres wczesnej socjalizacji	160
Poznanie świata — okres socjalizacji z ludźmi, od 7. do 12. tygodnia	162
Nagle zaczyna się wszystkiego bać — od 8. do 12. tygodnia	163
A teraz pragnie wyruszyć w świat — po skończeniu 12 tygodni: „Wszędzie byłem, wszystko widziałem”	164
Koszmary dwulatek, czyli jak sobie radzić z podrostkiem między 4. miesiącem a 2. rokiem życia	165
Młodociane dziwactwa	166
To wszystko wina hormonów — jak hormony wpływają na zachowanie	167
Dojrzały pies, czyli Kumpel wreszcie dorasta	167
Sterylizacja i kastracja oraz ich wpływ na zachowanie i szkolenie	168
Zalety kastracji	169
Wady kastracji	169
Kiedy najlepiej przeprowadzić zabieg?	170

CZĘŚĆ 3. SZKOLENIE PODSTAWOWE 173

ROZDZIAŁ 8. **Wszystko o nauce zachowywania czystości**

w domu 175

Przyzwyczajanie psa do klatki	176
Uczenie psa, żeby załatwiał się na zewnątrz	178
Powstrzymywanie się od załatwiania w domu	178
Nauka, po co wychodzi się na zewnątrz — żeby się załatwić	180
Budowanie zaufania, że umożliwisz psu załatwienie się na dworze	181
Ustalenie planu dnia — karmienie i spacer	182
Miejsce do załatwiania się	183
Wypadek to tylko wypadek	184
Unikaj kary	185
Jak postąpić, gdy pies załatwi się w domu?	185
Sprzątanie po wypadku	186
Wykorzystanie kojca do nauki czystości	186

ROZDZIAŁ 9. **Skupmy się na podstawowych komendach 189**

Nauka utrzymywania uwagi — pochwała a pieszczota	189
Różnica między pochwałą a pieszczotą	190
Komenda zwalniająca „Okej”	190
Skupianie uwagi	191
Komenda „Tak”	191
Nauka rozpoznawania imienia	192
Sekwencja 1. — nakłonienie psa do poruszania się w Twoim kierunku na dźwięk swojego imienia	192
Sekwencja 2. — dodanie komendy „Wróć” po imieniu	193
Sekwencja 3. — obowiązkowy „Siad”	193
Nauka komendy „Dotknij”	194
Sekwencja 1. — zachęcenie psa do pójścia w Twoją stronę	194
Sekwencja 2. — zwiększanie odległości	195
Sekwencja 3. — wyeliminowanie smakołyka w dłoni	195
Sekwencja 4. — różne pozycje dłoni	195
Sekwencja 5. — zmiana dłoni	197
Przywitanie z komendą „Cześć”	197
Sekwencja 1. — skupienie na smakołyku	197
Sekwencja 2. — powitanie i pochwała	198
Sekwencja 3. — uczenie psa, żeby dłużej utrzymywał pozycję „Siad”	198
Sekwencja 4. — zaangażowanie do pomocy przyjaciół	199
Komenda „Zostaw”, czyli jak nauczyć psa, żeby zostawił różne rzeczy w spokoju	199

Sekwencja 1. — wprowadzenie komendy „Zostaw”	200
Sekwencja 2. — patrzenie na Ciebie	200
Sekwencja 3. — przeniesienie smakołyka z dłoni na podłogę	201
Sekwencja 4. — „Zostaw” w przypadku upuszczonego kawałka jedzenia	202
Sekwencja 5. — komenda „Zostaw” w odniesieniu do przedmiotów znalezionych poza domem	202
Inne zastosowania komendy „Zostaw”	203

ROZDZIAŁ 10. „Wróć” i „Idź” — dwie najważniejsze komendy, których nauczysz Kumpla 205

Zrozumienie znaczenia przywództwa — kluczowe jest słowo „Okej”	206
Nauka wracania na wołanie	207
Zabawa w przywołanie	207
Najważniejsze zasady używania komendy „Wróć”	209
Jak nauczyć psa wracania na komendę w obecności rozproszeń?	211
Przywołanie w obecności rozproszeń pierwszego stopnia	212
Przywołanie w obecności rozproszeń drugiego stopnia	213
Przywołanie w obecności rozproszeń trzeciego stopnia	214
Odwrotność „Wróć”, czyli „Idź”	215
Sekwencja 1. — target	215
Sekwencja 2. — dodanie komendy „Wróć”	216
Sekwencja 3. — zwiększ odległość od targetu	217

ROZDZIAŁ 11. Opanowanie podstaw: „Siad”, „Waruj” i „Zostań” 219

Dlaczego „Siad” jest takie ważne?	219
Wprowadzenie warowania i różnych komend na leżenie	220
Jednoczesna nauka „Siad” i „Waruj”	221
Sekwencja 1. — pozycja i nazwanie	221
Sekwencja 2. — wprowadzenie „Waruj”	222
Sekwencja 3. — naprowadzanie na pozycję „Waruj”	223
Sekwencja 4. — naprowadzanie do pozycji „Siad”	224
Sekwencja 5. — nacisk obrozą	224
Sekwencja 6. — wycofanie smakołyka	225
„Połóż się” — przedłużone warowanie	226
Zostawanie w miejscu — „Siad-zostań” i „Waruj-zostań”	227
Nauka „Siad-zostań”	228
Nauka „Waruj-zostań”	230

ROZDZIAŁ 12. Przyjemny spacer 233

Jak wybrać smycz i obrozę odpowiednie na spacer?	233
Spacery dla przyjemności	235

Wykorzystanie wizualizacji tarczy zegara, żeby nauczyć psa chodzenia na luźnej smyczy	235
Nauka chodzenia na luźnej smyczy	236
Chodzenie przy nodze	238
Wprowadzanie rozproszeń	240
Trening w rozproszeniach	240

ROZDZIAŁ 13. Komenda „Idź na miejsce”

i jej wszystkie praktyczne zastosowania 245

Wybór posłania dla psa	246
W jaki sposób chcesz wykorzystać komendę „Idź na miejsce”?	247
Nauka komendy „Idź na miejsce”	248
Sekwencja 1. — wprowadzanie komendy „Miejsce”	248
Sekwencja 2. — dodawanie komendy „Idź, miejsce”	249
Sekwencja 3. — zwiększanie odległości od posłania	250
Sekwencja 4. — wycofanie naprowadzania jedzeniem	250
Sekwencja 5. — wydłużanie czasu na posłaniu	251
Sekwencja 6. — poruszanie się w czasie, gdy pies leży na posłaniu	252
Sekwencja 7. — wprowadzanie rozproszeń	252
Sekwencja 8. — wysyłanie na posłanie z innego pomieszczenia	253

ROZDZIAŁ 14. „Wejdz”, „Zejdz”, „Wyjdz” oraz dobre maniere

przy drzwiach i na schodach 255

Wchodzenie i wychodzenie	256
Sekwencja 1. — zjedzenie nagrody	256
Sekwencja 2. — każ psu zaczekać na smakołyk	256
Sekwencja 3. — wprowadzenie zasad dotyczących wychodzenia z klatki	257
Wchodzenie i schodzenie	258
Sekwencja 1. — wskakiwanie na coś	258
Sekwencja 2. — zeskakiwanie z czegoś	259
Dobre maniere przy drzwiach	259
Sekwencja 1. — otwieranie drzwi	260
Sekwencja 2. — wprowadzanie rozproszeń zewnętrznych	261
Sekwencja 3. — przechodzenie przed psem przez drzwi	262
Dobre maniere na schodach	263

ROZDZIAŁ 15. Jak poradzić sobie z niewłaściwym

zachowaniem psa? 265

Zapobieganie złym nawykom — pięć warunków koniecznych, by pies dobrze się zachowywał	266
Ruch	266
Dobre towarzystwo	267

Dobre zdrowie	268
Dobre żywienie	268
Dobre szkolenie	268
Jak się uporać z niewłaściwym zachowaniem psa?	269
Tolerowanie problemów behawioralnych	270
Próba rozwiązania problemów behawioralnych	271
Gdy wszystko inne zawiedzie — znalezienie psu nowego domu	271
Jak nauczyć Kumpla, żeby nie odrywał łap od podłogi przy powitaniu?	272
Witanie gości — wykorzystanie komendy „Cześć”	273
Wykorzystanie komendy „Siad-zostań” jako alternatywy dla skakania	273
Komenda „Zostaw”, czyli jak wyeliminować buszowanie po blatach	274
Szczekanie na wszystko	276
Szczekanie w reakcji na bodziec	277
Szczekanie w celu zwrócenia na siebie uwagi	277
Szczekanie, gdy ktoś podchodzi do drzwi	278
Gryzienie niejadalnych przedmiotów	279
Fizjologiczna potrzeba gryzienia: szczeniak zmienia zęby	279
Psychologiczna potrzeba gryzienia: nudzi mi się!	280
Kopanie	280
Jak poradzić sobie z psem, który znaczy teren?	282

CZĘŚĆ 4. SZKOLENIE NA WYŻSZYM POZIOMIE 283

ROZDZIAŁ 16. Aportowanie 285

Wprowadzenie popularnych komend na aportowanie dla naturalnego aportera	286
Wyjaśnienie podstaw aportowania	286
Sekwencja 1. — „Weź”	287
Sekwencja 2. — komendy „Trzymaj” i „Daj”	288
Sekwencja 3. — jak pomóc psu aportować na komendę?	290
Sekwencja 4. — nauka trzymania koziołka	291
Sekwencja 5. — nauka sięgania po koziołek	292
Sekwencja 6. — chodzenie z koziołkiem w pysku	292
Sekwencja 7. — nauka podnoszenia koziołka	293
Sekwencja 8. — przynoszenie koziołka	294
Sekwencja 9. — złożenie wszystkiego w całość	295
Doskonalenie aportu	295
„Poczekaj” — próba cierpliwości dla Kumpla	296
Aportowanie w obecności bodźców rozpraszających	296

ROZDZIAŁ 17. Nauka sztuczek 301

„Podaj łapę” i „Przybij piątkę”	302
Sekwencja 1. — zapoznanie psa z ideą ćwiczenia „Podaj łapę”	303
Sekwencja 2. — unoszenie łapy	303
Sekwencja 3. — wkładanie łapy w Twoją dłoń	304
Sekwencja 4. — podnoszenie łapy jak najwyżej	304
„Znajdź nagrodę pod kubkiem”	305
Sekwencja 1. — ustalenie zasad gry	305
Sekwencja 2. — wprowadzenie nagrody pod kubkiem	306
Sekwencja 3. — wprowadzenie drugiego kubka, pod którym nie ma smakołyka	306
Sekwencja 4. — poruszanie kubkami	307
Sekwencja 5. — końcowy efekt	307
„Kryj się”	308
Sekwencja 1. — zapoznanie psa z pudłem położonym na boku	309
Sekwencja 2. — wskakiwanie do pudła	309
Sekwencja 3. — wprowadzenie komendy „Chowaj się”	310
Sekwencja 4. — złożenie wszystkiego w całość	311
„Ence-pence, w której ręce?”	311
Sekwencja 1. — przypomnienie komendy „Dotknij”	312
Sekwencja 2. — dotykanie wierzchu dłoni ze smakołykiem	312
Sekwencja 3. — pokazanie psu obydwu dłoni, żeby wybrał właściwą	313
Sekwencja 4. — chowanie rąk za plecy	313
„Wstydz się”	315
Sekwencja 1. — chowanie pyska między Twoje nogi	315
Sekwencja 2. — trzymanie nóg bliżej	315
Sekwencja 3. — przeciskanie głowy pomiędzy Twoimi nogami	316
„Turlaj się”	317
Sekwencja 1. — turlanie się z pomocą	317
Sekwencja 2. — samodzielne turlanie się	318
Sekwencja 3. — turlanie się na komendę	319
„Zdechł pies”	319
Sekwencja 1. — kładzenie się na boku lub na plecach	319
Sekwencja 2. — przyjmowanie pozycji ze stania lub z siadu	320
Sekwencja 3. — zwiększanie odległości	321
Sekwencja 4. — prezentowanie sztuczki zachwyconej publiczności	321
„Znajdź mój...”	321
Sekwencja 1. — przynoszenie przedmiotu	322
Sekwencja 2. — pomaganie psu, żeby znalazł Twój przedmiot	322
Sekwencja 3. — pozwolenie, żeby Kumpel odnajdywał przedmiot za pomocą węchu	322

Sekwencja 4. — nauczenie Kumpla, żeby spośród identycznych przedmiotów wybierał ten należący do Ciebie	323
Sekwencja 5. — odwiązywanie czystych ołówków	324
Skakanie przez kółko	325
Sekwencja 1. — przechodzenie i skakanie przez kółko	325
Sekwencja 2. — skakanie przez kółko bez smyczy	326
„Masz smakołyk na nosie”	326
Sekwencja 1. — trzymanie pyska psa dłonią	327
Sekwencja 2. — kładzenie smakołyka na nosie psa	327
Sekwencja 3. — balansowanie smakołykiem na nosie przez dłuższy czas	328
Sekwencja 4. — samodzielne utrzymywanie smakołyka na nosie przez psa	328
„Ukłoń się”	329
Sekwencja 1. — ukłon z wykorzystaniem naprowadzania jedzeniem	329
Sekwencja 2. — nauczenie Kumpla, żeby samodzielnie wykonywał ukłon	330
Sekwencja 3. — ukłon na komendę	330
„Nie bierz słodyczy od nieznamych”	330

ROZDZIAŁ 18. Szkolenie dla sportu i przyjemności 333

Zrozumieć system	334
Wymagania dla klasy 0 obediencie	335
Wymagania w klasie 1 obediencie	336
Preludium do chodzenia przy nodze — nauka komendy „Gotowy!”	338
Pozycja kontrolna	339
Sekwencje uczenia psa komendy „Gotowy!”	340
Chodzenie przy nodze w obecności bodźców rozpraszających	344
Chodzenie przy nodze w nowych miejscach	344
Chodzenie przy nodze w obecności pomocnika	345
Chodzenie przy nodze na smyczy i bez smyczy —	
„Kumpel, czy mogę cię prosić do tańca?”	345
Automatyczny siad	346
Zmiany tempa i kierunku	347
Twój pies nie jest słoniem	348

ROZDZIAŁ 19. Zaawansowane ćwiczenia posłuszeństwa 351

Stanie podczas badania	352
Sekwencja 1. — wprowadzenie komendy „Stój”	352
Sekwencja 2. — nauka stania bez przytrzymywania psa w pozycji	353
Sekwencja 3. — nauka komendy „Stój-zostań”	353
Sekwencja 4. — zwiększanie odległości	354

Sekwencja 5. — nauka powrotu	354
Sekwencja 6. — badanie	355
Chodzenie przy nodze bez smyczy	356
Przejście do chodzenia przy nodze bez smyczy	357
Jak odnieść sukces bez smyczy?	358
Przywołanie	360
Zostań	360
Przywołanie w obecności bodźców rozpraszających	360
„Do mnie”	361
„Równaj”	363
Ćwiczenia grupowe	365
Wprowadzenie bodźców rozpraszających przez przewodnika	366
Zwiększanie poziomu trudności	367

CZĘŚĆ 5. SYTUACJE WYJĄTKOWE I JAK SOBIE Z NIMI PORADZIĆ 369

ROZDZIAŁ 20. Jak poradzić sobie z agresją? 371

Zrozumieć agresję	371
Związek pomiędzy popędami a agresją	372
Rzut oka na przyczyny agresji	373
Opanowanie agresji psa — popędy łowczy, stadny, walki i ucieczki	376
Agresja u psów o wysokim popędzie łowczym	377
Agresja u psów o wysokim popędzie obronnym	378
Agresja u psów o wysokim popędzie stadnym	384
Jedzenie i agresja	385
Agresja ze strachu u psów o silnym popędzie ucieczki	386
Jak radzić sobie z agresją w różnych sytuacjach?	386
Agresja w domu, gdzie mieszka więcej psów	387
Agresja podczas zabiegów pielęgnacyjnych	388
Agresja u weterynarza	388

ROZDZIAŁ 21. Jak pomóc psu radzić sobie z trudnymi sytuacjami? ... 389

Reakcje na głośne dźwięki i burze	389
Jak sobie radzić z lękiem separacyjnym?	390
Odwrażliwianie	391
Feromony	391
Inne możliwości	392
Brudzenie w domu	392
Oddawanie moczu związane z okazywaniem nadmiernego poddania	394

Podróże z psem	395
Przyzwyczajanie psa do wsiadania do samochodu	396
Czekanie na pozwolenie na wyjście z samochodu	396
Przygotowanie do podróży z psem	397
Choroba lokomocyjna	397
Opieka dzienna w hotelu dla psów	399
Dobre maniere na psim wybiegu	400
Jak przygotować psa do wizyt u weterynarza?	401
Bądź cierpliwy w stosunku do psa z adopcji	401

ROZDZIAŁ 22. Jak sprawić, żeby psi senior czuł się młody, i nauczyć starego psa nowych sztuczek? 403

Siwy pyszczek — objawy starzenia się	404
Ćwiczenia, które pozwolą Kumpłowi zachować młodość ciała i ducha	405
Poproś	405
Czołganie	406
Chodzenie do tyłu	406
Rozciąganie szyi	407
Rozciąganie przy stoliku kawowym	408
Chodzenie, siadanie i warowanie	409
Pływanie	409
Stymulacja umysłowa	410
Dbanie o potrzeby żywieniowe i zdrowotne starszego psa	411
Utrzymanie dobrej kondycji i prawidłowej wagi psa dzięki odpowiedniej diecie	412
Suplementy ułatwiają życie	413
Właściwa pielęgnacja psiego seniora	415
Czy obecność szczenięcia odmłodzi Kumpla?	417
Posłania, rampy i wózki dla psów	418
Wygodne łóżko dla seniora	419
Rampy	419
Gdy pies jest niepełnosprawny — wózek inwalidzki	420

ROZDZIAŁ 23. Kiedy poszukać pomocy eksperta? 423

Marsz do szkoły — kursy posłuszeństwa	424
Wybór dobrej szkoły	425
Przedszkole dla szceniąt	426
Zaawansowane kursy posłuszeństwa	427
Znalezienie prywatnego trenera	428
Szkoła z internatem	428

CZĘŚĆ 6. DEKALOGI 431

ROZDZIAŁ 24. Dziesięć pułapek szkoleniowych i jak ich unikać 433

Prokrastynacja w kwestii podstawowego szkolenia	433
Uleganie próbom zwrócenia na siebie uwagi	434
Zapominanie o komendzie zwalniającej	434
Zbyt szybka rezygnacja z nagradzania	435
Używanie imienia psa jako komendy	435
Wielokrotne powtarzanie komend poza domem	435
Karanie psa, gdy do Ciebie przyjdzie	436
Gonienie psa	437
Zbyt duże oczekiwania zbyt szybko	437
Brak konsekwencji	437

ROZDZIAŁ 25. Dziesięć ekscytujących i fantastycznych psich sportów 439

Agility	439
Tropienie	441
Próby i konkursy pracy psów myśliwskich	442
Coursing	442
Szkolenie obronne — IGP	443
Flyball	443
Taniec z psem	444
Dock diving	444
Detekcja zapachów i nosework	445
Praca psów asystujących i służbowych	445
Psy asystujące	446
Pies towarzysz	447

ROZDZIAŁ 26. Dziesięć powodów, dla których psy robią to, co robią 448

Dlaczego psy skaczą na ludzi?	448
Dlaczego psy wążają części ludzkiej anatomii, które wolelibyśmy, by zostawiły w spokoju?	449
Dlaczego samce tak często podnoszą nogę?	449
Dlaczego psy wspinają się na siebie?	450
Dlaczego psy lubią ganiać różne rzeczy?	450
Dlaczego psy tarzają się w paskudztwach?	451
Dlaczego psy jedzą ziola i trawę?	451
Dlaczego psy próbują kopoluwać z ludzkimi nogami?	451
Dlaczego psy saneczkują?	452
Dlaczego psy kręcą się w kółko, nim się położą?	452

- » Akcesoria na przybycie szczenięcia.
- » Wprowadzenie szczeniaka do nowego domu.
- » Przygotowanie gruntu pod szkolenie.
- » Pielęgnacja szczenięcia.
- » Rzut oka na problemy zdrowotne, które mogą wpływać na szkolenie.

Rozdział 6

Co musisz wiedzieć, nim przyniesiesz szczenię do domu?

Będziesz miał nowego psa! Gratulacje! Wszyscy znajomi będą Ci zazdrościć. Czujesz olbrzymie podekscytowanie i zapewne zastanawiasz się, czego będziesz potrzebował, żeby odpowiednio zatroszczyć się o codzienne potrzeby nowego domownika. Może nawet zrobiłeś listę potrzebnych zakupów: miski na wodę i jedzenie, nowa smycz, akcesoria do pielęgnacji i tak dalej. Jednak lista na tym się nie kończy — musisz również pomyśleć o tym, jak przygotować szczenię do szkolenia. Wszystko, co będziesz robił od przybycia szczenięcia do domu, powinno mieć na celu zmienienie go w idealnego psa, o jakim zawsze marzyłeś.

Szkolenie szczenięcia to coś więcej niż nauczenie go reagowania na komendy. Chodzi o to, żeby wychować psa, z którym dobrze będzie Ci się żyło, którego będziesz mógł wszędzie ze sobą zabrać i który będzie Ci dostarczał towarzystwa i radości przez wiele lat. W tym rozdziale przeprowadzimy Cię przez pierwsze wspólne tygodnie ze szczenięciem i wyjaśnimy, jak budować Waszą relację poprzez szkolenie już od pierwszego dnia.

Przygotowanie na przybycie szczenięcia

Jeśli odpowiednio się przygotujesz, to proces przyzwyczajania szczenięcia do nowego domu będzie przebiegał bardziej gładko. Zanim Kumpel pojawi się w Twoim domu, musisz zgromadzić następujące akcesoria (patrz rysunek 6.1):

- ▶▶ klatkę i postanie,
- ▶▶ karmę do karmienia malucha i miski,
- ▶▶ smycz i obrozę,
- ▶▶ zabawki.

RYSUNEK 6.1.
*Akcesoria
potrzebne przed
przybyciem
szczenięcia*

© John Wiley & Sons, Inc.

Właściwie wszystko, czego potrzebujesz, możesz kupić w stacjonarnym sklepie zoologicznym lub online. Kupowanie przez internet jest bardzo wygodne, być może jednak będziesz wolał przed zakupem obejrzeć wszystko na własne oczy w lokalnym sklepie zoologicznym.

Poniżej omawiamy dokładniej wszystkie akcesoria, które musisz zgromadzić, zanim powitasz nowego domownika.

Norka psa w domu — przygotowanie klatki

Zamykanie psa w klatce może Ci się wydać formą kary. Ludzie często postrzegają zamknięcie jako karę, jednak psy traktują klatkę jako swoją sypialnię w domu. Jest to dla nich przytulna nora, miejsce, w którym czują się bezpiecznie, wygodnie i ciepło.

Szczenięta, podobnie jak dorosłe psy, dużo śpią w ciągu dnia i wiele z nich lubi odpoczywać właśnie w klatce. Dla spokoju i bezpieczeństwa Twojego oraz szczenięcia polecamy zakup klatki, która stanie się norką dla psa w Twoim domu. W kolejnych podsekcjach pokażemy Ci, dlaczego posiadanie klatki jest ważne i jak ją wykorzystywać.

Korzyści ze stosowania klatki

Oto kilka korzyści z przyzwyczajenia psa do klatki:

- ▶▶ **Klatka jest jak babysitter.** Kiedy jesteś zajęty i nie możesz zajmować się swoim psem, możesz go zamknąć w klatce i będziesz pewien, że niczego nie zbroi. Ty się zrelaksujesz i on też. Można powiedzieć, że klatka jest niczym kojec dla małego dziecka.
- ▶▶ **Klatka pomaga w nauce czystości.** Wykorzystanie klatki pozwala przyzwycząić psa do planu spacerów i rozkładu dnia (patrz rozdział 8.). Psy zwykle nie chcą załatwiać się na swoje posłanie, więc klatka odpowiedniej wielkości uczy je wstrzymywania się z załatwieniem potrzeb fizjologicznych.
- ▶▶ **Klatka przygotowuje psa do odpoczynku w klatce w klinice weterynaryjnej.** Niewiele psów ma w życiu tyle szczęścia, by nigdy nie przechodzić poważnego zabiegu w klinice. Pierwszy kontakt z klatką nie powinien jednak mieć miejsca u weterynarza — zwiększy to stres psa i utrudni rekonwalescencję. Można tego uniknąć, jeśli wcześniej w domu przyzwyczaisz psa do klatki. Weterynarze i technicy weterynaryjni naprawdę z wdzięcznością przyjmują fakt, że pies spokojnie i radośnie wchodzi do klatki w klinice, pokazując w ten sposób, że nie będzie się aż tak stresował podczas hospitalizacji.
- ▶▶ **Klatka przydaje się w okresie rekonwalescencji.** Przyzwyczajenie psa do klatki procentuje, gdy z jakiegoś powodu, na przykład urazu czy po zabiegu chirurgicznym, potrzebujesz ograniczyć aktywność swojego psa.
- ▶▶ **Klatka zwiększa bezpieczeństwo w podróży samochodem.** Jazda na jakąkolwiek odległość z psem, który porusza się swobodnie po samochodzie, to kuszenie losu. Kto wie, co się może zdarzyć przy gwałtownym zatrzymaniu. Klatka zwiększa bezpieczeństwo Twoje i psa. Przy hamowaniu przy prędkości 50 km/h pies luzem zmienia się w 200-kilogramowy pocisk, co może stanowić śmiertelne niebezpieczeństwo zarówno dla psa, jak i dla pasażerów.
- ▶▶ **Klatka ułatwia psu odprężenie się w nowym miejscu.** Wakacje z dobrze ułożonym psem to przyjemność. Klatka jest dla niego namiastką domu w obcym miejscu, a my możemy go zostawić w klatce w hotelu, wiedząc, że jeśli będzie się czuł samotny lub zestresowany, nie będzie miał możliwości niczego poniszczyć. Nie będzie mógł też się wymknąć, gdy obsługa hotelowa postanowi zajrzeć z jakiegoś powodu do pokoju.
- ▶▶ **Klatka to szczególne miejsce dla psa.** Pies może tam odpocząć od harmidru panującego w domu, zwłaszcza gdy dzieci (lub inne zwierzęta) zanadto się rozdokazują.

Wybór odpowiedniej klatki dla szczenięcia

Kup klatkę, która będzie miała odpowiedni rozmiar dla dorosłego psa. Klatka powinna być dostatecznie duża, by pies mógł w niej wstać, swobodnie się obrócić i wygodnie położyć (jak pokazuje to rysunek 6.2).

RYСУNEK 6.2.

*Klatka jest dla psa
jak wygodna norka*

© John Wiley & Sons, Inc.

WSKAZÓWKA

Jeśli spodziewasz się, że Twój pupilek będzie dużo większy jako dorosły pies, możesz kupić klatkę ze specjalną przegrodą, która pozwoli Ci zwiększać jej rozmiar w miarę, jak szczeniak będzie rósł. Najbardziej uniwersalne klatki mają dwoje drzwiczek — jedno z boku i jedno od przodu. Docenisz to, zwłaszcza jeśli będziesz musiał przenieść klatkę w inne miejsce.

Jeśli planujesz podróżować z psem, polecamy składaną klatkę z metalowego drutu, dzięki czemu będziesz mógł ją z łatwością zabrać ze sobą. Możesz też zaopatrzyć się w dwie klatki: jedną do domu i jedną do samochodu, dzięki czemu nie będziesz musiał nosić klatki w tę i z powrotem, co szybko staje się nużące.

Istnieją dwa podstawowe typy klatek:

- ▶▶ **Transportery lotnicze:** są to klatki o sztywnych i pełnych ściankach (patrz rysunek 6.3), które są najwygodniejsze dla psa, ponieważ zapewniają mu upragnione i potrzebne poczucie bezpieczeństwa. Taka klatka stanowi odpowiednik nory — pamiętaj, że psy, podobnie jak wilki, dobrze czują się w takich miejscach.
- ▶▶ **Klatki druciane:** klatki druciane składają się, dzięki czemu są łatwe w transporcie, ale nie zapewniają psu takiego poczucia bezpieczeństwa jak transporter lotniczy. Na rysunku 6.4 pokazaliśmy psa w takiej właśnie klatce dla celów przejrzystości. Druty jednak sprawiają, że pies jest widoczny i czuje się nieosłonięty. Z ludzkiego

RYСУNEK 6.3.

Transporter lotniczy

© John Wiley & Sons, Inc.

RYСУNEK 6.4.

*Klatka druciana
sprawia, że pies
czuje się
wyekspozowany*

© John Wiley & Sons, Inc.

punktu widzenia klatka druciana może wydawać się lepsza, ponieważ jest otwarta, jednak tak naprawdę jest odwrotnie — klatka z pełnymi ściankami daje psu dużo więcej spokoju i poczucia bezpieczeństwa.

Każda z tych klatek potrzebuje odpowiedniego posłania w środku — nie chciałbyś, żeby Twój szczeniak lub dorosły pies stale leżał na twardej powierzchni, ponieważ to niekorzystnie wpłynęłoby na jego stawy. Najlepiej kup posłanie ze zdejmowalnym pokrowcem, który będziesz mógł wyprać. Dodatkowo możesz włożyć psu do klatki koczek, żeby było mu ciepło.

ZAPAMIĘTAJ

Upewnij się, że rozmiar klatki jest odpowiedni dla Twojego psa. Pies powinien móc w niej stanąć prosto, obrócić się i wygodnie położyć, jednak nie powinna być zbyt duża. Klatka to miejsce do spania, nie do ćwiczeń.

Umieszczenie klatki w domu

Wybierz miejsce, w którym Twoje szczenię będzie spędzało większość czasu — takie, w którym nie będzie się czuło odizolowane od nowej rodziny. Kuchnia, pokój dzienny lub pomieszczenie, które najczęściej jest używane w ciągu dnia (ale zawiera w sobie spokojny kącik), to idealne miejsce, gdzie Kumpel będzie mógł jeść i ucinać sobie częste drzemki.

Inną dobrą opcją jest ustawienie klatki w sypialni. Gdy szczenię odpoczywa w tym samym pokoju, w którym się znajdujesz, czuje Twój zapach i słyszy oddech. Dajesz mu dobry przykład spokojnego odpoczynku, a noc też może być czasem budowania więzi dla Ciebie i szczenięcia. Psy są zwierzętami stadnymi i chcą znajdować się tam, gdzie reszta stada. Gdy śpicie razem — Ty w łóżku, pies w swojej klatce — to nadal liczy się to jako wspólnie spędzany czas. W późniejszym okresie pies nie będzie już potrzebował klatki w nocy, jednak w okresie nauki czystości i wymiany zębów jest to podstawowe narzędzie.

ZAPAMIĘTAJ

Upewnij się, że klatka Kumpla jest dla niego dostępna, ilekroć potrzebuje odpocząć lub się zdrzemnąć. Będzie sam z niej korzystał, więc powinien mieć do niej dostęp. Jeśli miejsce na klatkę będzie dobrze wybrane, to pies chętnie będzie w niej przesympiał większość czasu.

OSTRZEŻENIE

Nigdy nie używaj klatki jako formy kary dla psa. Jeśli będziesz tak robić, pies nie będzie jej lubił i to narzędzie straci swoją użyteczność. Nie chcesz, żeby pies miał negatywne skojarzenia z klatką. Chcesz, żeby postrzegał ją jako swoją prywatną przestrzeń lub norę.

Menu dla szczenięcia — wybór odpowiedniej karmy i misek

Wybranie odpowiedniego sposobu żywienia dla rosnącego szczenięcia nie jest proste — istnieje mnóstwo opcji do wyboru. Polecamy możliwie jak najbardziej naturalny sposób żywienia — rozważ na przykład dietę BARF (istnieją gotowe mrożone mieszanki lub tzw. suchy BARF). Więcej o żywieniu przeczytasz w rozdziale 4. Wysokiej jakości karma jest istotna dla zdrowia i rozwoju Twojego szczenięcia. To, czym będziesz karmił swoje szczenię, będzie miało również wpływ na łatwość jego szkolenia. Im lepsze żywienie, tym łatwiej wyszkolić psa.

ZAPAMIĘTAJ

Gdy już wybierzesz sposób karmienia, kup odpowiedni zestaw misek — jedną na wodę i jedną na karmę. Raczej unikaj misek ceramicznych lub pomalowanych na jaskrawe kolory — wiele firm w procesie ich produkcji używa ołowiu, który z czasem może przenikać do karmy lub wody. Zamiast tego wybierz miski ze stali nierdzewnej — można je kupić w różnych rozmiarach i łatwo je utrzymać w czystości. Wystarczą psu na całe życie.

ALTERNATYWA DLA KLATKI W PODRÓŻY

Najbezpieczniejszym sposobem transportowania psa samochodem jest klatka. Pies luzem w samochodzie stanowi zagrożenie dla siebie i dla Ciebie — zamknięcie go w klatce chroni Was oboje. W przypadku niektórych modeli, na przykład sedanów, klatka może być jednak zbyt duża lub niewygodna. W takiej sytuacji rozwiązaniem mogą być specjalne szelki wpińnane do pasów, co trochę może przypominać foteliki samochodowe dla dzieci (patrz zdjęcie, przedstawiające psa w pasach). Pies może wygodnie jechać na tylnym siedzeniu w pozycji siedzącej lub leżącej.

W samochodzie typu kombi lub półfurgonetka alternatywą jest przegroda odgradzająca część pasażerską od części bagażowej. Porozmawiaj ze sprzedawcą samochodów o takiej możliwości.

Codzienna obroża, identyfikator i smycz dla szczenięcia — przygotowanie Kumpla do wyjścia na zewnątrz

Gdy przygotowujesz się na przyniesienie szczenięcia do domu, musisz zaopatrzyć się w następujące przedmioty, żeby zapewnić mu bezpieczeństwo i powrót do Ciebie, gdyby się zgubił:

- ▶▶ **Codzienna obroża.** W tym celu najlepiej kupić zwykłą obrożę z materiału z regulowanym zapięciem, dzięki czemu będziesz mógł ją powiększać, gdy szczenię będzie rosło. Do tej obroży powinieneś przyczepić identyfikator.
- ▶▶ **Identyfikator.** Identyfikator powinien mieć aktualny numer kontaktowy do Ciebie, ewentualnie również adres. Jeśli ktoś znajdzie psa niedaleko domu, to wystarczy szybki spacer, żeby go odprowadzić. Identyfikator powinien być odporny na zniszczenia i na tyle mały, żeby nie zahaczał o meble lub ogrodzenie.
- ▶▶ **Smycz.** Do szkolenia i spacerów wybierz miękką smycz z materiału o długości 1,8 m.

Zabawki dla szczenięcia

Zabawki są świetnym sposobem na dostarczenie Kumplowi zajęcia na długie godziny i powstrzymanie go od gryzienia Twoich rzeczy. Przydają się również w szkoleniu psów, które nie są zbyt zainteresowane smakołykami. Potrzebujesz różnych zabawek, wśród których powinny się znaleźć:

- ▶▶ **Kilka dużych pluszowych zabawek.** Szczenięta uwielbiają nosić miękkie zabawki i bawić się nimi. Unikaj jednak pluszowych zabawek, jeśli szceniak lubi je rozrywać na części — zawierają różne wypełnienie, jak również często piszcзки, które mogą być niebezpieczne przy połknięciu. Zwróć uwagę również na następujące cechy:
  - ▶▶ Zabawki z oczami lub innymi plastikowymi elementami, które szczenię mogłoby oderwać i połknąć.
  - ▶▶ Zabawki, które przypominają buty lub Twoją odzież. Szczenięciu trudno jest zrozumieć różnicę między zabawkami i Twoimi rzeczami.
- ▶▶ **Zabawki interaktywne.** Zabawki interaktywne są wspaniałe dla szczeniąt, ponieważ nie tylko bawią, ale również uczą. Szczeniak musi wymyślić, w jaki sposób dostać się do smakołyków, i ma zajęcie, które na końcu pozwala mu zdobyć nagrodę. Tego typu zabawki są szczególnie przydatne, gdy szczenię zmienia żęby. Oto kilka możliwości:
  - ▶▶ **Twarde zabawki z gumy.** W produkcji takich zabawek specjalizuje się firma Kong. Zabawki można wypełnić smakołykami lub mrożonym jogurtem, żeby dostarczyć psu zajęcia na dłużej. Kongi mają różną wielkość i wytrzymałość, sygnalizowaną przez kolor zabawki: czarne są niemal niezniszczalne i stanowią ulubioną zabawkę wielu retrieverów, które uwielbiają coś nosić w pysku przez cały czas.
  - ▶▶ **Miękkie zabawki na smakołyki.** Mogą one mieć różne kształty i rozmiary. Do środka chowa się smakołyki. Niektóre szczenięta wolą je od twardszych zabawek, ponieważ są zrobione z miększej gumy. Odwiedź najbliższy sklep zoologiczny, żeby zorientować się w różnych typach takich zabawek.

▶▶ **Kostka interaktywna Buster.** To ulubiona zabawka wielu psów, które uwielbiają kopać i węszyć. Chowasz do niej smakołyki i pozwalasz psu spróbować je zdobyć. Psy szybko uczą się ją turlać, tak że smakołyki wypadają z niej w przypadkowy sposób. Pamiętaj, że na twardej podłodze kostka trochę hałasuje. Jest wykonana z wytrzymałego, łatwego do umycia plastiku. Mniejsza kostka ma bok o długości 9 cm, a duża 12 cm.

▶▶ **Kości do żucia.** Gumowe kości lub naturalne kości szpikowe potrafią być wspaniałą zabawką do gryzienia dla szczenięcia. Jeśli zdecydujesz się na naturalne kości, pamiętaj, że długie kości są lepsze niż główki kości.

OSTRZEŻENIE

Nigdy nie dawaj psu gotowanych kości, ponieważ mogą się rozpadać na ostre drzazgi i powodować problemy. Trzymaj psa też z dala od kości stekowych i kości pociętych na plastry (jak na przykład kość z szynki), ponieważ mogą one z łatwością zablokować się na zuchwie psa.

WSKAZÓWKA

Niektóre zabawki jako nowe kosztują fortunę, jednak można je kupić używane za ułamek ceny, na przykład na lokalnych grupach sprzedażowych. Po przyniesieniu do domu dokładnie wymyj je i zdezynfekuj, zanim dasz je psu.

Przynosisz szczenię do domu — i co dalej?

Przyniosłeś swoją kudłatą kulkę do domu i co teraz powinieneś zrobić? Przede wszystkim musisz dać psu czas na przyzwyczajenie się do nowego domu i otoczenia, w tym zapoznać go z dziećmi oraz innymi zwierzętami w domu. Musisz rozpocząć trening czystości i wybrać miejsce do spania dla niego. Pokażemy Ci, jak sobie z tym wszystkim poradzić, w rozdziale 8.

Wprowadzenie szczenięcia do domu i życie z psem zupełnie wszystko zmienia. Pies wymaga czasu, jego utrzymanie bywa kosztowne, ale sam zobaczysz, że będzie to warte każdej wydanej złotówki. Dzielenie życia z psem i kochanie go wnosi mnóstwo radości do Twojego świata, zmusza Cię do większej aktywności i zapewnia towarzystwo. Gdy przynosisz szczenię do domu, musisz mu pomóc przyzwyczaić się do nowego otoczenia. Poniżej omawiamy, na czym powinieneś się skupić w pierwszej kolejności.

Przyzwyczajanie szczenięcia do smyczy i obroży

Zanim zaczniesz szkolenie Kumpla, musisz go przyzwyczaić do obroży. Nałóż psu obrozę, gdy przebudzi się po drzemce, i od razu zabierz go na zewnątrz, żeby się załatawił. Nakarm go, nie zdejmując obroży. Początkowo pies może się drapać, bo nie jest przyzwyczajony do tego, że ma coś na szyi. Po jakimś czasie to zachowanie ustąpi.

Gdy pies już będzie się dobrze czuł w obroży, czas zapoznać go ze smyczą. Przyczep smycz do obroży i pozwól psu ciągnąć ją za sobą po pokoju. Miej go w tym czasie na oku, żeby się nie zaplątał. Na razie jeszcze nie podnoś smyczy.

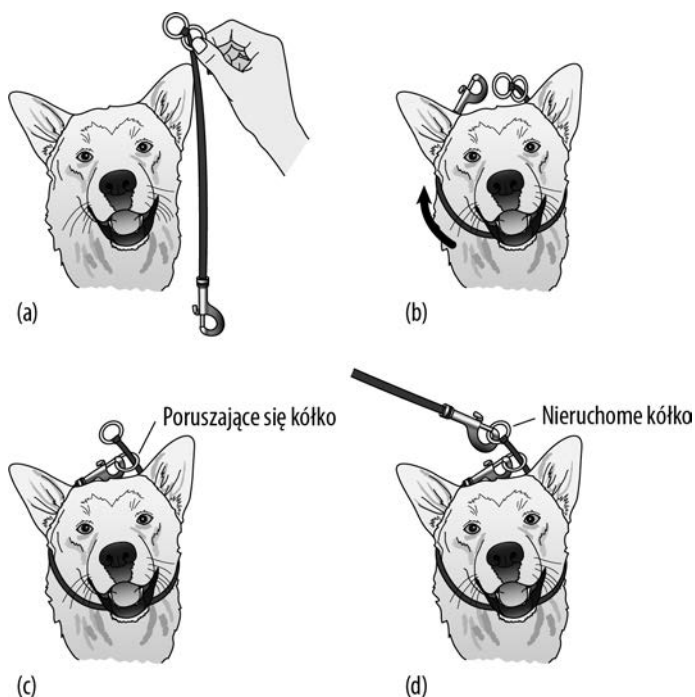

Gdy pies już nie przejmuje się ciągnącą się za nim smyczą, kolejnym krokiem jest przyzwyczajanie go do chodzenia na smyczy, gdy trzymasz jej koniec w ręku. W tym wieku, jeśli spróbujesz poprowadzić szczenię daleko od domu na smyczy, może stawić opór. Szczeniak może nie chcieć się oddalać od domu i skończy się na tym, że będziesz go ciągnął, co może wywołać u niego negatywne skojarzenia ze smyczą. Zamiast tego weź malucha na ręce i zanieś go w miejsce niedaleko od domu. Powinien radośnie poprowadzić Cię z powrotem. Po kilku powtórkach przyzwyczai się do smyczy. Pamiętaj, że to doświadczenie powinno być dla szczenięcia przyjemne — możesz nawet od czasu do czasu dać mu smakołyk, żeby zmotywować psa do poruszania się.

Gdy będziesz gotowy, żeby rozpocząć szkolenie ze swoim psem, będziesz musiał założyć mu obrozę zaciskową z zapięciem. My korzystamy z obroży ze sklepu www.handcraftcollars.com — to produkty wysokiej jakości i bardzo trwałe. Należy zmierzyć obwód szyi psa za uszami, w miejscu, w którym obraza nie będzie wywierała nacisku na tchawicę. Aby założyć psu obrozę, stań naprzeciwko niego. Weź obrozę, trzymając kółka w prawej dłoni.

1. Zanim zaczniesz, przypnij smycz do nieruchomego kółka.

Zerknij na rysunek 6.5, żeby zobaczyć, w jaki sposób przypiąć smycz. Warto to zrobić przed założeniem obroży, wtedy poruszające się kółko pozostanie wolne, tak żeby zapiąć obrozę na psie, co opisuje krok 4.

RYSUNEK 6.5.
W jaki sposób
nałożyć obrozę
zaciskową
z zapięciem

© John Wiley & Sons, Inc.

2. Ujmij w prawą dłoń obydwa kółka obroży i stań przodem do psa.

Patrz rysunek 6.5a.

3. Umieść obrozę pod pyskiem psa i przeciągnij obydwie końce do góry, tuż za uszami.

ZAPAMIĘTAJ

Rysunek 6.5b pokazuje prawidłowe położenie obroży. Kiedy zaczniesz psu nakładać obrozę, napnie mięśnie szyi, zwiększając tym samym jej obwód nawet o centymetr, przez co będziesz miał wrażenie, że obroża jest ciaśniejsza niż w rzeczywistości (podobnie jak koń wciąga powietrze, kiedy go się siodła).

4. Przypnij karabinek do luźnego kółka.

Karabinek powinien być zwrócony gładką stroną w kierunku szyi psa. Popatrz na rysunek 6.5c, żeby zobaczyć, jak powinno to wyglądać.

I gotowe! Pamiętaj, że obroża powinna spoczywać wysoko na szyi psa, tuż za jego uszami. Dzięki temu jej działanie będzie najbardziej skuteczne.

WSKAZÓWKA

Możesz mieć wrażenie, że obroża jest za ciasna i że ledwo możesz ją dopiąć na szyi psa. Nasza sugestia jest taka, byś po pierwszym założeniu obroży pospacerował z psem przez kilka minut. Gdy pies się rozluźni, będziesz mógł sprawdzić, czy obroża jest prawidłowo dopasowana. Powinieneś móc wsunąć pod nią dwa palce (jeden palec w przypadku małego psa). Jeśli nie możesz tego zrobić, to znaczy, że obroża jest za ciasna. Jeśli możesz włożyć trzy lub więcej palców, to znaczy, że jest za luźna. Możesz ją ścieśnić, wiążąc na niej supeł, a następnie normalnie używać.

ZAPAMIĘTAJ

Przed ukończeniem 16 tygodni szczenię będzie za Tobą chodzić krok w krok. Ta tendencja dostarcza Ci mnóstwa okazji do szkolenia. Pies wprawdzie nie rozumie tego, co do niego mówisz, jednak możesz wykorzystać to naturalne zachowanie psa do nauczenia go komendy „Dotknij” (patrz rozdział 9.), co będzie stanowiło fundament pod przyszłe szkolenie.

Miejsce Kumpla w nowym domu

Szczenięta uwielbiają poznawać nowe miejsca, jednak pozwolenie Kumplowi, żeby zupełnie swobodnie biegał po domu, zwłaszcza od pierwszych chwil, może prowadzić do kłopotów lub przytłoczyć szczenię. Zamiast tego przygotuj pomieszczenie, które pozwoli mu na aklimatyzację. Dobrze będzie założyć w wejściu do takiego pomieszczenia bramkę ochronną. Wnieś szczenię do domu i umieść je w tym przygotowanym miejscu. W większości domów dobrym pomysłem jest wykorzystanie w tym celu kuchni, ponieważ zwykle jest tam łatwa do umycia podłoga, co przydaje się, jeśli szczenięciu zdarzy się wpadka. Pozwól szczeniakowi powąchać wszystko i przyzwyczaić się do nowego domu. Porozrzucaj w pomieszczeniu zabawki, żeby mógł się nimi bawić.

Przypięcie do siebie szczenięcia na smyczy pomoże Ci nauczyć je, żeby trzymało się blisko Ciebie, a jednocześnie pozwoli Ci mieć je na wyciągnięcie ręki. Dzięki temu będziesz przez cały czas widzieć, co robi. To uczy szczenię, że to Ty jesteś jego człowiekiem i powinno się trzymać Ciebie jako przywódcy zespołu. Miej w kieszeni

zabawkę do gryzienia, żeby mieć czym zająć Kumpla. Pamiętaj, żeby w regularnych odstępach czasu wynosić malucha na zewnątrz, żeby się załatwił, jak również poświęcać mu uwagę podczas szkolenia i zabawy. Możesz przywiązywać Kumpla do siebie jedynie na krótkie okresy — od 10 do 30 minut — ponieważ szczenięta potrzebują dużo spać. Jeśli mu to uniemożliwisz, możesz doprowadzić do przemęczenia, co z kolei może wywołać problemy behawioralne, takie jak skakanie na Ciebie czy gryzienie smyczy. Po upływie tego czasu wyprowadź szczenię ponownie, żeby się załatwiło, a następnie pozwól mu na drzemkę. Informacje na temat treningu czystości znajdziesz w rozdziale 8.

Szczenięta poznają świat również za pomocą brania wszystkiego do pyska, musisz więc czuwać i podsuwać mu stosowne przedmioty do gryzienia. Jeśli szczeniak zacznie gryźć coś, co należy do Ciebie, wymień to na odpowiednią zabawkę. Zdecydowanie nie powinieneś dopuszczać do sytuacji, w której szczenię niepostrzeżenie oddali się od Ciebie i zacznie rozrabiać. Wykorzystaj smycz lub bramkę zabezpieczającą, żeby utrzymać psa w tym samym pomieszczeniu, w którym przebywasz Ty. Może to być dla Ciebie mało wygodne, jednak jest to potrzebne tylko przez jakiś czas, a w nagrodę otrzymasz psa, któremu przez resztę życia będziesz mógł zaufać w domu.

ZAPAMIĘTAJ

Im dłużej szczenię jest aktywne, tym bardziej będzie potrzebowało się załatwić. Ograniczenie dostępnej dla niego przestrzeni ułatwi naukę czystości, podobnie jak zwracanie bacznej uwagi na potrzeby i nawyki szczenięcia (więcej o nauce czystości przeczytasz w rozdziale 8.).

Gdy pierwszy raz będziesz karmił szczenię, wstaw mu miskę do klatki, dzięki czemu zapoznasz go z nią i poddasz mu pomysł, że klatka to miejsce, w którym dzieją się dobre rzeczy (patrz wcześniejsza podsekcja w tym rozdziale, „Norcka psa w domu — przygotowanie klatki”). Początkowo podczas karmienia zostawiaj drzwiczki klatki otwarte, tak żeby pies nabrał poczucia, że to jego bezpieczne miejsce. Później nie będziesz musiał już karmić go w klatce, jednak początkowo wykorzystanie jej w tym celu jest świetnym sposobem, żeby szczeniak ją pokochał.

Zapoznanie szczenięcia z dziećmi

Nauczenie dzieci i psów pokojowej koegzystencji może przebiegać gładko lub nie, w zależności od tego, jakie postawisz granice. Małe dzieci zazwyczaj dobrze dogadują się z psami — zwłaszcza jeśli ich rodzice swobodnie się przy nich czują — jednak to rodzice muszą włożyć wysiłek w to, żeby nauczyć swoje pociechy prawidłowych interakcji ze szczenięciem. Pamiętaj o następujących zasadach:

- ▶▶ Rodzice muszą pilnować, żeby dzieci nie ciągnęły psa za futro lub uszy, nie szczypały go, nie gonily ani nie przewracały się na niego.
- ▶▶ Rodzice muszą monitorować interakcje pomiędzy szczenięciem a dziećmi. Dzieci biegają, piszczą i często mają powiewające części ubrania — wszystko to może budzić instynkt łowczy szczenięcia i zachęcać je do podszczypywania. Rolą rodziców jest dopilnować, żeby dzieci nie ekscytowały i nie prowokowały nadmiernie szczenięcia.

- ▶▶ Rodzice muszą nauczyć dzieci spokojnego zachowania w obecności szczenięcia i delikatnego obchodzenia się z nim.
- ▶▶ Rodzice nie mogą pozwalać małym dzieciom na podnoszenie i noszenie szczenięcia, ponieważ mogłyby je upuścić. Dopóki dziecko nie jest na tyle duże, żeby stabilnie chodzić, nie powinno nosić szczenięcia.
- ▶▶ Rodzice są odpowiedzialni za szkolenie szczenięcia i włączenie w to dzieci, gdy szczenię już opanuje jakąś lekcję — jednak cała odpowiedzialność spada tu na dorosłego lub co najmniej nastolatka, nie na dziecko. Psy postrzegają dzieci bardziej jako rodzeństwo z miotu niż autorytety. Zwykle dziecko jedenastoletnie lub starsze potrafi już poradzić sobie ze szkoleniem psa, który nie kwestionuje jego autorytetu.

Tolerancja na zabawę z dziećmi jest różna u poszczególnych ras. Znaczenie ma również wczesny kontakt z dziećmi — szczenięta, które między 7. a 12. tygodniem życia miały kontakt z dobrze wychowanymi dziećmi, z reguły dobrze się z nimi dogadują w późniejszym okresie. Najważniejszą rzeczą, jakiej rodzic może nauczyć dziecko, jest to, żeby szanowało szczeniaka, dzięki czemu może powstać harmonijna relacja między dzieckiem a psem.

WSKAZÓWKA

Rodzice wyświadczą przysługę zarówno dziecku, jak i psom, jeśli nauczą dziecko, żeby trzymało ręce wzdłuż boków lub skrzyżowane na piersi, gdy spotyka szczenię lub psa, którego nie zna. Dzieci mają skłonność do unoszenia rąk ku górze, gdy witają się ze szczenięciem, co zachęca czworonoga do skakania. Oczywiście należy również nauczyć dziecko, że *nigdy* nie powinno podchodzić do obcego psa i głaskać go. Dopiero po uzyskaniu zgody opiekuna podejście do psa i dotykanie go jest akceptowalne. Rysunek 6.6 pokazuje, że dzieci i psy mogą zostać najlepszymi przyjaciółmi.

RYSUNEK 6.6.

*Harmonijna relacja
pomiędzy chłopcem
i jego psem*

ZAPAMIĘTAJ

Bardzo istotne jest zapewnienie psu bezpiecznego miejsca, w którym może się schronić i gdzie dziecko nie będzie go niepokoić. Gdy Kumpel będzie miał już dość zabawy i zacznie chować się pod łóżkiem, nie próbuj go wyciągać. Pies szuka bezpiecznego miejsca i odpoczynku z dala od dzieci. Posłuchaj swojego psa i zapewnij mu przerwę od aktywności.

Spotkanie innych zwierząt mieszkających w domu

Jeśli masz już psa, a szczeniak będzie nowym członkiem rodziny, musisz odpowiednio zaaranżować ich pierwsze spotkanie. Nie możesz zakładać, że Twój dotychczasowy pies automatycznie zaakceptuje przybysza.

ZAPAMIĘTAJ

Gdy będziesz zapoznawał szczeniaka z psem rezydentem, oba psy powinny być na smyczy. Najlepiej będzie, żeby spotkanie odbyło się na neutralnym terenie, na przykład na trawniku przed domem. Gdy już wyprowadzisz starszego psa przed dom, wynieś szczenię z samochodu i pozwól obu zapoznać się na smyczy. Niech starszy pies obwącha szczenię od stóp do głów, ale dopiero po krótkim wspólnym spacerze. Szczenięta w tym wieku często wywracają się brzuszkiem do góry i posikują. W psim języku to oznaka wielkiego szacunku. Krótki spacer na smyczy to dobry pomysł na zapoznanie psów ze sobą. Spacer dostarcza psom wielu interesujących bodźców i daje psom coś do roboty zamiast czekania na potencjalny konflikt.

Gdy starszy pies zaspokoi już swoją ciekawość, pozwól mu zaprosić szczenię do domu. Musisz obserwować interakcje między psami. Przede wszystkim poświęcaj starszemu psu tyle samo uwagi, co szczenięciu. Nie chcesz, żeby poczuł się odrzucony. Jeśli pierwsze spotkanie nie przebiegnie całkowicie pomyślnie, na zmianę zamykaj starszego psa lub szczenię w klatce, aż przyzwyczają się do siebie.

Zapoznanie nowego psa z kotem rezydentem wymaga niewielkiej klatki dla kota. Twój nowy szczeniak może nie wiedzieć, czym jest kot, więc musisz pozwolić mu obwąchać go tak, żeby ten nie uciekł. Uciekanie uruchamia u psa instynkt pogoni, a to nigdy nie jest dobry pomysł. Dając kotu i psu kilka wieczorów na zapoznanie się w układzie, że kot jest zamknięty w klatce, a pies luzem, pozwalasz im do siebie przywyknąć. Możesz również odwrócić uwagę psa od klatki z kotem, jeśli psiak stały się zbyt natrączywy.

Zaspokajanie potrzeb fizjologicznych

Nauczenie szczenięcia czystości może stanowić prawdziwe wyzwanie, ale nie musi wcale być koszmarem. Poświęcamy temu zagadnieniu rozdział 8., więc możesz tam zerknąć po porady, jak najlepiej ustalić plan dnia.

ZAPAMIĘTAJ

Oto, o czym musisz pamiętać, gdy przyniesiesz szczenię do domu:

- ▶▶ Wybierz miejsce w ogrodzie przeznaczone na psią toaletę i zanoś tam Kumpla od razu po przebudzeniu oraz wkrótce po tym, jak zje lub napije się, jak również po zabawie lub gryzieniu zabawek.

- ▶▶ Zwróć uwagę, gdy pies zaczyna się kręcić i węszyć — daje Ci w ten sposób znać, że szuka miejsca, żeby się załatwić. Gdy zauważysz to zachowanie, zabierz go na zewnątrz, tak żeby nie miał okazji załatwić się w domu.
- ▶▶ Po 20 zabierz mu miskę z wodą, dzięki czemu łatwiej mu będzie wytrzymać do rana bez załatwiania się.

Wybór miejsca do spania

Naprawdę chcielibyśmy podkreślić, jak bardzo ważny dla rosnącego szczenięcia jest sen. To w końcu tylko dziecko — potrzebuje snu do prawidłowego rozwoju, trawienia posiłków i zachowywania spokoju. Szczenięta, które nie mają dostatecznie dużo snu, mogą być przestymulowane i przez to podgryzać ręce, częściej załatwiać się w domu lub wokalizować. Wprowadź plan dnia, w którym uwzględniysz kilka godzin spokojnego odpoczynku w klatce po porannej zabawie i kolejne po każdym okresie zabawy w ciągu dnia.

WSKAZÓWKA

Jeśli szczenię zaczyna skomleć, gdy zamykasz je w klatce, to schowaj kilka smakołyków w zabawce typu Kong i daj mu ją. Zabawa tego typu zabawkami pozwoli psu rozładować nadmiar energii i spokojnie zasnąć.

Masz wybór, gdzie Twoje szczenię będzie spało w nocy. Szczenięta nienawidzą samotności, więc jeśli oddzielisz szczeniaka w czasie pierwszego tygodnia, będzie skomleć coraz głośniej i głośniej, aż nie będziesz w stanie dłużej tego znieść. To naturalne zachowanie — szczenię w ten sposób zawiadamiałoby matkę, że się zgubiło, żeby mogła je odnaleźć. Sugerujemy, żebyś ustawił klatkę szczenięcia w swojej sypialni, tak żeby szczeniak był blisko Ciebie.

Najlepiej ustawić ją obok łóżka i wykorzystać w roli nocnego stolika. Włóż szczenię do klatki, gdy kładziesz się spać — powinno spokojnie zasnąć, wiedząc, że jesteś obok. Jeśli zacznie okazywać niepokój, możesz wsunąć palce przez kratki, aby upewnić malca, że nie jest sam. Pomaga również włożenie szczeniakowi do klatki pluszowej przytulanki.

Jeśli masz w domu więcej psów, możesz je zostawić razem w jakimś pokoju, tak żeby szczeniak miał towarzystwo. Dopilnuj, żeby w klatce dla szczeniaka znajdowały się miękki kocyk i przytulanka, tak żeby było mu ciepło.

Początek nauki

Szczenięta uwielbiają się uczyć i musisz wiedzieć, że Twój Kumpel będzie się uczył z Tobą lub bez Ciebie. Oczywiście chciałbyś, żeby uczył się tego, czego chcesz. To, czego szczenię nauczy się pomiędzy 7. a 12. tygodniem życia, zapamięta na zawsze. W tym wieku Kumpel jest na tyle mały, że łatwo go fizycznie kontrolować. Im będzie większy i starszy, tym trudniejsze stanie się to zadanie — i tym bardziej nieprzyjemne dla psa. Najlepiej zacząć szkolenie od razu. W poniższych sekcjach omawiamy najważniejsze ćwiczenia, od których należy zacząć edukację szczenięcia.

ZAPAMIĘTAJ

Rozpoznawanie imienia to pierwsza ważna lekcja. W rozdziale 9. znajdziesz instrukcję, jak nauczyć psa tej świetnej zabawy. To zaskakujące, ale naprawdę zadziwiająca liczba psów nie reaguje na swoje imię. Jeśli będziesz wydawał psu komendy, gdy nie reaguje na imię, nie będziesz miał zbyt dużych szans na sukces.

ZAPAMIĘTAJ

Warto, żeby w pierwszym roku życia Twojego szczeniaka obejrzał fizjoterapeuta lub psi ortopeda, żeby upewnić się, że wszystko jest w porządku. Intensywna zabawa, zwłaszcza ze starszymi psami, może powodować różne mikrourazy lub przesunięcia, co może zaburzyć prawidłowy rozwój. Aby znaleźć takiego specjalistę w swojej okolicy, najlepiej zacząć naukę, gdy szceniak będzie zmęczony zabawą lub spacerem.

Przyzwyczajanie do zabiegów pielęgnacyjnych

Wiele zabiegów pielęgnacyjnych możesz przeprowadzić sam w domu, bez konieczności wydawania fortuny na usługi specjalistów. Przykładami mogą być czesanie, kąpiel, przycinanie pazurów, czyszczenie uszu i zębów. Jeśli zaczniesz przyzwyczajać Kumpla do takich zabiegów, jak tylko do Ciebie trafi, to zaakceptuje to i będziesz mógł troszczyć się o niego w ten sposób przez resztę życia. Zacznij, gdy Kumpel jest jeszcze mały — dzięki temu z łatwością będziesz mógł go podnieść i postawić na stole. Najlepiej zacząć naukę, gdy szceniak będzie zmęczony zabawą lub spacerem.

To, jakiego sprzętu będziesz potrzebował, zależy od tego, jakiego masz psa. Przesądzi to również o tym, jak wymagająca będzie jego pielęgnacja. Nawet krótkowłose psy potrzebują jednak czesania. Regularne szczotkowanie zmniejsza ilość sierści fruwającej po mieszkaniu i pozwala utrzymać skórę i sierść psa w zdrowiu.

WSKAZÓWKA

Więcej informacji na temat tego, jak sprawić, żeby Twój szceniak wyglądał możliwie jak najlepiej, znajdziesz na przykład w książce Barbary Białczyk *Grooming. Podstawy pielęgnacji psów*.

Szczotkowanie psa

Zamiast męczyć siebie i psa szczotkowaniem go na podłodze, spróbuj postawić go na stole. Będzie to o wiele wygodniejsze dla Ciebie i będzie miało uspokajający wpływ na psa. Jeśli masz długowłosą rasę, to psiak będzie musiał się przyzwyczaić do spędzania dużej ilości czasu na stoliku. Jeśli masz dużą rasę, to możesz potrzebować pomocy innego członka rodziny, żeby podnieść psa. Stół ustawiony na zewnątrz również może się dobrze sprawdzić, wybierz więc odpowiednie miejsce na szczotkowanie psa.

Każdy stabilny stolik się nada, jednak powinieneś na nim położyć ręcznik, żeby szceniak się nie ślizgał. Postaw Kumpla na stoliku i daj mu smakołyk. Delikatnie pogłaskaj go po całym ciele. Gdy już się rozluźni, weź do ręki miękką szczotkę i pozwól mu ją obwąchać. Połóż na stole smakołyk, a gdy szcenię się nim zajmie, delikatnie przejedź szczotką po jego ciele, naśladowując ruch, który wykonywałeś przed chwilą przy głaskaniu (rysunek 6.7 pokazuje, w jaki sposób szczotkować szczeniaka). Za każdym razem, gdy przechodzisz do kolejnej części ciała, daj psu smakołyk. Ma to na celu

RYSUNEK 6.7.
Czesanie szczeniaka
na stole

© John Wiley & Sons, Inc.

odwrócenie jego uwagi, tak żeby nie próbował bawić się szczotką. Jeśli będziesz codziennie powtarzał to ćwiczenie, Kumpel będzie z przyjemnością czekał na te sesje.

Nawet jeśli Twój szczeniak jest krótkowłosy, powinieneś go szczotkować przynajmniej raz w tygodniu lub nawet częściej. Szczotkowanie pozwala zachować zdrowie skóry, ponieważ poprawia krążenie. Poza tym krótką sierść trudniej odkurza się z dywanów niż długą.

Gdy szczeniak będzie miał od 3 do 5 miesięcy, zacznie tracić szczenięcą sierść. Zazwyczaj zaczyna ona wypadać od ogona, a potem na bokach. Najpierw szczenięcy włos staje się matowy — to martwy włos, który wkrótce wypadnie, robiąc miejsce dla dorosłej sierści. Regularne szczotkowanie pozwoli trzymać psią sierść z dala od podłogi i Twoich ubrań.

Kąpanie szczeniaka

Nawet w najlepszych rodzinach zdarza się, że szczeniak wytarza się w czymś, co śmierdzi. Psy uwielbiają badać nowe zapachy i niestety uwielbiają się tarzać w różnych smrodkach. Nikt nie chce spędzać czasu ze śmierdzącym szczenięciem, tak więc Kumpel potrzebuje kąpieli.

ZAPAMIĘTAJ

Są różne opinie na temat tego, jak często należy kąpać psa. Najprostsza odpowiedź brzmi, że powinieneś kąpać Kumpla wtedy, gdy zaczyna śmierdzieć psem lub gdy wytarza się w czymś o nieprzyjemnym zapachu. Jednym z najgorszych jest zapach padliny. Istnieje wiele metod na zneutralizowanie tego zapachu. Oto najbardziej popularna mikstura:

1. Wymieszaj litr wody utlenionej, ½ filiżanki sody i tyżeczkę płynu do mycia naczyń.
2. Wylej mieszankę na psa i wmasuj ją w sierść.
3. Pozostaw przez kilka minut, a następnie spłucz.

4. Powtórz to, jeśli zajdzie taka potrzeba, a następnie wykąp psa jak zwykle w jego szamponie.

Możesz wymyć psa w wannie lub pod prysznicem — jeśli pogoda jest dostatecznie ciepła, możesz też wymyć go na dworze (patrz rysunek 6.8). Gdy pierwszy raz włożysz Kumpła do wanny lub pod prysznic, daj mu chwilę, żeby się oswoił, zanim odkręcisz wodę. Gdy ją odkręcisz, ustaw słaby strumień i pozwól psu się mu przyjrzeć (woda powinna być ciepła, lecz nie gorąca). Jeśli korzystasz z prysznica, początkowo ustaw go w kierunku przeciwnym do psa, tak żeby przyzwyczyił się do tego widoku i dźwięku. Następnie, zaczynając od szyi i barków, pomocz go całego aż do tylnych łap i ogona. Nieustannie chwal psa radosnym i zachęcającym głosem.

RYСУNEK 6.8.

Kąpiel szczenięcia

© John Wiley & Sons, Inc.

WSKAZÓWKA

Jeśli szczeniak zanadto podskakuje, nałóż mu obrozę, żeby móc go przytrzymać jedną ręką. Możesz też poprosić o pomoc członka rodziny, który przytrzyma szczenię za obrozę, podczas gdy Ty będziesz je kąpać.

Gdy już pomoczysz szczeniaka, polej go szamponem dla psów i dobrze go wmasuj, żeby się spenił (dobrym wyborem będzie szampon na bazie oleju kokosowego, ponieważ ma on odpowiednie pH dla skóry szczenięcia i nie zmywa potrzebnych jej tłuszczów). Staraj się nie moczyć psu głowy — umyj go od szyi w tył. Nie chcesz nalać mu wody do oczu lub uszu — to mogłoby go wystraszyć. Dokładnie go wypłucz, tak żeby na sierści nie został szampon, następnie wyjmij szczeniaka z wanny i ustaw go na przykrytym ręcznikiem stoliku, tym samym, którego używasz do czesania go. Unieś smakołyk nad jego nos, zachęcając go, żeby usiadł, i następnie delikatnie wysusz go ręcznikiem, tak jak pokazano na rysunku 6.9. Gdy szczeniak stoi na stole, wymyj mu pysk zwilżoną szmatką, uważając na oczy. Po kąpieli trzymaj psa w ciepłym pomieszczeniu, aż całkowicie wyschnie.

RYSUNEK 6.9.
*Suszenie szczeniaka
po kąpielii*

© John Wiley & Sons, Inc.

Przycinanie pazurów

Jeśli słyszysz stukanie pazurów na twardej posadzce, to znaczy, że czas je przyciąć. Nie jest to wcale tak trudne, jak mogłoby się wydawać. Najpierw musisz przyzwyczaić szczeniaka do tego, że w ogóle dotykasz jego łap i pazurów. Aby tego dokonać, wybierz moment, gdy szczenię będzie zrelaksowane, i delikatnie baw się jego łapkami, dotykając wszystkich pazurów.

Gdy już pies będzie to akceptował, postaw go na stoliku, którego używasz do czesania. Ustaw go w wygodnej dla niego pozycji — może to być siad lub waruj. Za pomocą cążków do pazurów obetnij czubek tylko jednego pazura. Może się zdarzyć, że zaskoczony szczenię zaskomli — nie z powodu dyskomfortu, lecz dlatego, że to nowe doświadczenie. Daj mu smakołyk. Jeśli szczeniak spokojnie zniósł obcięcie jednego pazura, spróbuj w tej pierwszej sesji obciąć mu pazury u jednej łapy. Pamiętaj również o wilczych pazurach na przednich łapach. Jeśli przez kolejne dni będziesz obcinał pazury w kolejnych łapach, to po czterech dniach wszystkie zostaną skrócone.

Możesz też użyć pilnika lub urządzenia Dremel, żeby opiłować pazury lub wygładzić je po obcięciu. Takie urządzenie trochę hałasuje, więc warto poświęcić trochę czasu na zapoznanie z nim Kumpla. Najpierw pozwól mu je obwąchać, gdy jest wyłączone, następnie gdy jest włączone, ale jeszcze bez dotykania nim jego pazurów. Niektóre szczenięta są wrażliwe na dźwięki, dlatego nie zalecamy tego urządzenia dla szczenięta. Poleć Kumplowi położyć się na stoliku, daj mu smakołyki między łapy i spróbuj opiłować najpierw jeden pazur. W ciągu kilku dni powinieneś być w stanie skrócić wszystkie pazury.

WSKAZÓWKA

Możesz poprosić członka rodziny lub przyjaciela, żeby przytrzymał szczeniaka, żebyś mógł mu spokojnie przyciąć pazurki.

Czyszczenie uszu

Częścią cotygodniowej dbałości o higienę Twojego pupila powinno być czyszczenie uszu. Rasy o stojących uszach, takie jak owczarki niemieckie lub corgi, nie potrzebują czyszczenia uszu tak często, jak rasy zwisłouchy, które zamiatają nimi podłogę. Płatki uszu u psów zwisłouchych powinny być czyszczone raz w tygodniu.

Aby zacząć, poproś, żeby Kumpel usiadł lub się położył na stoliku, a następnie delikatnie zacznij bawić się jego uszami. Jeśli ma klapnięte uszy, unieś je, jeśli stojące, po prostu zacznij je głaskać, zanim przystąpisz do czyszczenia. Daj psu smakołyk i pochwal go.

Gdy już Ty i Kumpel będziecie gotowi, wymieszaj w butelce ze spryskiwaczem ocet jabłkowy z wodą w proporcjach 1:1. Popsikaj niewielką ilością wacik i wyczyść zewnętrzną część ucha. Jeśli nie wiesz, co robisz, nie powinieneś próbować schodzić głębiej w głąb kanału słuchowego — zostaw to weterynarzowi podczas corocznej kontroli. Być może będziesz musiał odwiedzać go częściej, gdyby okazało się, że Kumpel ma jakieś problemy lub z uszu zaczyna wydobywać się nieprzyjemny zapach.

Zęby jak perełki

Pysk psa to wrota do jego ogólnego zdrowia. Zacznij od przyzwyczajania go do tego, że w ogóle robisz coś przy jego pysku. Delikatnie unieś fagle po obu stronach pyska i dotknij zębów psa. Początkowo większość szczeniąt opiera się przed gmeraniem w mordce, ale jeśli zachowasz cierpliwość, Kumpel w końcu to zaakceptuje.

Ustaw psa na stoliku do czesania i obejmij ramieniem jego szyję i barki. Gdy już go wygodnie ustawisz, unieś jego fagle po obu stronach pyska. Pochwal go, gdy pozwoli Ci obejrzeć zęby. Następnie zmocz wacik ciepłą wodą i delikatnie przetrzyj mu zęby. Daj psu smakołyk. W ten sposób uczysz psa, żeby akceptował dotykanie pyska i zębów. Możesz również owinąć palec nylonową pończochą i pocierać nią zęby psa. To nie tylko zdrowe dla jego zębów, ale też masuje dziąsła.

Gdy pies będzie starszy, będziesz mógł wprowadzić miękką szczoteczkę do zębów, którą powinieneś myć jego zęby raz w tygodniu. Szczoteczka do zębów dla ludzi również się nada, jednak powinieneś używać pasty do zębów dla psa (ma ona atrakcyjny dla niego smak, co znacznie uprzyjemni ten proces).

ZAPAMIĘTAJ

Nauczenie Kumpla, żeby akceptował ten zabieg, jest jedną z najważniejszych rzeczy, jakie możesz dla niego zrobić, ponieważ gdy będzie dorosły, na jego zębach może zacząć zbierać się kamień. Kamień prowadzi do stanu zapalnego dziąseł, a ten z kolei do rozwoju bakterii, które mogą przyczyniać się do chorób serca, niektórych nowotworów lub udaru.

Czyszczenie oczu

Dbaj o to, żeby oczy Twojego szczenięcia były czyste, i wycieraj je, jeśli w kącikach zbiera się wydzielina. Zazwyczaj wystarczy przetrzeć je wilgotną ściereczką. Pod dolną powieką mogą gromadzić się drobniki kurzu lub nasiona traw. W takiej

sytuacji możesz przepłukać oczy solą fizjologiczną, którą można kupić tanio w aptece. Warto ją mieć w podręcznej apteczce na wszelki wypadek.

Kastracja i sterylizacja

Najnowsze badania wskazują, że zbyt wczesna kastracja szczenięcia może mieć niekorzystny długofalowy wpływ na jego budowę. Szczenięta i młode psy potrzebują hormonów produkowanych przez gruczoły rozrodcze. W związku z tym badacze zalecają, żeby zabiegów dokonywać dopiero po zakończeniu wzrostu. Poczekaj, aż Twój szczeniak będzie miał co najmniej dwa lata, tak żeby uniknąć niekorzystnych skutków ubocznych zabiegu. Interesujące jest to, że Stany Zjednoczone są właściwie jedynym krajem, w którym wczesna kastracja jest zalecana. Badania obaliły tezę, jakoby kastracja mogła zapobiec agresji i innym problemom behawioralnym.

Rozwiązanie kłopotliwych szczenięcych problemów

Oto lista pytań, jakie najczęściej padają na naszych zajęciach szkółki dla szceniąt. Dotyczą one kwestii zdrowotnych, które mogą wpływać na naukę czystości i ogólnie na szkolenie.

▶▶ **Nasz szczeniak siusia często w małych ilościach, chociaż regularnie wynoszę go na zewnątrz.** Stres związany z rozdzieleniem od matki i rodzeństwa może przyczynić się do infekcji i zapalenia pęcherza moczowego. Szczenięciu z tą przypadłością wydaje się, że potrzebuje często się załatwiać. W takiej sytuacji można zaobserwować, że maluch przebiega na pęcherz, jednak wydalą jedynie kilka kropli moczu. Nie ignoruj tego objawu, sądząc, że sam minie — tak się nie stanie. Zapalenie pęcherza może zaburzyć naukę czystości, więc jak najszybciej umów się do weterynarza.

▶▶ **Szczenię nie chce jeść swojego jedzenia.** Dowiedz się, jak Kumpel był karmiony u poprzedniego właściciela lub w hodowli. Spróbuj mu dawać trochę tego jedzenia, żeby sprawdzić, czy tylko zmiana diety była powodem zmiany apetytu. Zerknij również do rozdziału 4., gdzie znajdziesz wiele sugestii na temat żywienia.

Jeśli szczeniak dostaje jakiegokolwiek leki, to może mieć problemy żołądkowe i zmniejszony apetyt. Spróbuj dawać mu niewielkie posiłki kilka razy dziennie. Jeśli bierze antybiotyki, to apetyt wróci po zakończeniu kuracji. Jeżeli wszystko inne zawiedzie, możesz dać szczeniakowi zakraplaczem do pyszczka trochę koziego mleka albo naturalnego jogurtu wymieszanego z miodem (łyżeczka miodu na pół filiżanki jogurtu lub mleka). Zwykle gdy szczeniak zacznie już jeść, to będzie to robił dalej. Do czasu aż nie poczuje się lepiej, przerwij szkolenie.

Gdy szczenię ząbkuje (co może nastąpić pomiędzy 4. a 6. miesiącem życia, w zależności od rasy), jego dziąsła mogą być obolałe. Kawałki jedzenia mogą

zatrzymywać się między ząbkami. W takiej sytuacji możesz zaobserwować, że szczeniak trze pyskiem o meble lub podłogę. Delikatnie palcem wskazującym usuń kawałki jedzenia. W okresie ząbkowania zapewnij szczeniakowi mnóstwo zabawek i kości do gryzienia. Kumpel potrzebuje gryzienia i żucia, żeby poluzować mleczne zęby. Jeśli mleczaki nie chcą wypadać, zabierz go do weterynarza. Zrób przerwę w szkoleniu do czasu, aż szczeniak poczuje się lepiej.

- ▶▶ **Mój szczeniak musi dostawać tabletki i nie wiem, jak mu je podać.** Naucz szczeniaka brać jedzenie z łyżki. Nabierz na łyżkę odrobinę jego ulubionego jedzenia i zachęć psa, żeby je zjadł. Na początku będzie próbował je lizać, ale po paru powtórkach otworzy pyszczek. Będziesz mógł wtedy zgarnąć z łyżki jedzenie jego przednimi ząbkami. Rób to często jako ćwiczenie, a szczeniak nauczy się chętnie jeść z łyżki.

Gdy będziesz potrzebował dać mu tabletkę, możesz ją ukryć w jedzeniu, nabrać je na łyżkę, a szczeniak chętnie je zje. Możesz schować tabletkę w maśle orzechowym, zwykłym maśle, kwaśnej śmietanie, jogurcie, mielonym mięsie lub czymkolwiek innym, co Twój pies lubi.

- ▶▶ **Mój pies zjada kupy na zewnątrz.** Ten nawyk może mieć różne przyczyny, jednak najczęściej oznacza, że jedzenie, które dajesz psu, nie jest dla niego odpowiednie. Szczenięta zjadają kupy, żeby dostarczyć sobie niestrawionych substancji odżywczych, których brakuje im we własnym jedzeniu. Jednym ze sposobów na powstrzymanie psa od takich zachowań jest natychmiastowe sprzątnięcie kup z ogródka. Możesz też zerknąć na sugestie dotyczące żywienia zawarte w rozdziale 4. Dodanie enzymów trawiennych również może pomóc.

Niektóre psy lubią końskie lub kocie kupy. To zachowanie dla Ciebie może być obrzydliwe, jednak tak naprawdę nie jest szkodliwe. Będziesz mógł je powstrzymać dzięki nauczeniu psa komendy „Zostaw”, co omawiamy w rozdziale 9.

WSKAZÓWKA

- ▶▶ **Szczenię stale mnie gryzie, gdy go dotykam.** Jeśli szczenię gryzie naprawdę mocno, powiedz głośno „Au!”. Następnie spróbuj skierować jego uwagę na zabawkę. W większości przypadków wystarczy kilka powtórek, żeby szczeniak zrozumiał, że to nie jest akceptowalne zachowanie. Niektóre szczeniaki są w tym bardziej uparte niż inne. W takim przypadku możesz delikatnie złapać Kumpla za skórę na karku i unieść jego przednie łapy nad podłogę.
- ▶▶ **Czy powinienem regularnie odrobaczać szczeniaka?** Nie odrobaczaj szczenięcia bez uprzedniego zbadania próbki kału w laboratorium. Jeśli szczenię ma robaki, to Twój weterynarz dobierze odpowiedni środek na konkretny rodzaj pasożytów. Nie stosuj substancji odrobaczających ze sklepów zoologicznych lub supermarketów. Nadmierna ilość chemikaliów spożywana w młodym wieku może być niebezpieczna, spowodować zaburzenia trawienia i złe samopoczucie. Jeśli okaże się, że Kumpel ma robaki i nie czuje się dobrze, przerwij szkolenie do czasu, aż poczuje się lepiej.
- ▶▶ **Czy produkty przeciwko pchłom i kleszczom są bezpieczne dla mojego szczenięcia?** Porozmawiaj z lekarzem weterynarii o bezpiecznym, lecz skutecznym

ZAPAMIĘTAJ

środka ochronnym. Możesz też rozważyć stosowanie środków do ochrony ogrodu. Dokonaj dobrego wyboru, żeby Twoje szczenię było zdrowe.

Kleszcze przenoszą boreliozę i wiele innych chorób. Jeśli mieszkasz w okolicy, gdzie występują kleszcze, zachowaj czujność szczególnie w terenach leśnych. Najczęstszymi objawami boreliozy są apatia i ból mięśni. Babeszjoza objawia się wysoką gorączką, utratą apetytu, apatią, czerwonym lub brązowym zabarwieniem moczu. Jeśli spacerujesz ze szczeniakiem w terenach leśnych lub po polach, po spacerze przeczesz go gęstym grzebieniem, żeby sprawdzić, czy nie złapał kleszczy.

PROGRAM PARTNERSKI

— GRUPY HELION —

1. ZAREJESTRUJ SIĘ
2. PREZENTUJ KSIĄŻKI
3. ZBIERAJ PROWIZJĘ

Zmień swoją stronę WWW w działający bankomat!

Dowiedz się więcej i dołącz już dzisiaj!

<http://program-partnerski.helion.pl>

GRUPA
Helion

Skuteczne techniki szkoleniowe!

Ta książka pokaże Ci, jak wybrać odpowiednią metodę szkoleniową dla szczenięcia lub dorosłego, a nawet starego psa i jak zbudować opartą na wzajemnym szacunku relację z czworonożnym członkiem rodziny. Nauczysz psa komend, wyeliminujesz niepożądane zachowania i sprawisz, że szkolenie będzie mu przychodziło bez wysiłku.

W książce:

- nauka podstawowych komend
- rozwiązywanie problemów z agresją lub lękiem separacyjnym
- wskazówki dotyczące socjalizacji psa
- porady na temat dbania o zdrowie psa w każdym wieku

Wendy Volhard

jest znaną na arenie międzynarodowej trenerką psów. Istotą jej metody jest pomoc ludziom, którzy cenią psy jako towarzyszy.

Mary Ann Rombold-Zeigenfuse

jest technikiem weterynarii, od 40 lat pracuje z psami i ich właścicielami. Prowadzi szkołę posłuszeństwa Best Friends Obedience w Lexington w Stanach Zjednoczonych.

dla
bystrzaków

Cena: 59,00 zł

ISBN 978-83-283-9137-6

9 788328 391376